

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Epistolarvm Innocentii III. Romani Pontificis Libri Vndecim

Innozenz <III., Papst>

Parisiis, 1682

De Negotio Comitvm Tolosæ, Convenarvm, Fvxi, Et Gastonis De Bearno.

urn:nbn:de:hbz:466:1-20020

DE NEGOTIO COMITVM TOLOSÆ;
CONVENARVM, FVXI, ET GASTONIS DE BEARNO.

Epist. 39.
De negotio Comitis Tolosani.

Vide lib. 11.
epist. 152. 153.
lib. 14. epist.
263. lib. 15.
epist. 211.

Sanctissimo Patri & benignissimo Domino Innocentio Dei gratia summo Pontifici Hugofola Dei permissione Regensis Episcopus & Thedifus Canonicus Ianuensis, humiles servi ejus, cum longitudine dierum & vita perenni, ad oscula pedum se ipsos. Sanctitati vestre insinuatione presentium innotescat quod de facto Comitis Tolosani, quod olim insufficientia nostra providentia vestra commisit, processimus in hunc modum. Sane prius apud sanctum Egidium infra tres menses secundum tenorem apostolici rescripti Concilium habuimus Archiepiscoporum, Episcoporum, & aliorum Prælatorum Ecclesie, Baronum etiam, & aliorum quorum presentiam novimus opportunam; ante omnia per litteras nostras Comiti memorato mandantes ut hæreticos & rotarios de terra sua expelleret, alia etiam mandata impleret humiliter ad quæ tenebatur adstrictus pluribus juramentis, ne si forte mandata illa implere negligeret, purgationi sue impedimentum præstaret. Cùmque vocatus venisset ad Concilium, & per operis evidentiam manifestè nobis & toti Concilio constitisset quod mandata quæ de hæreticis & rotariis expellendis & aliis causis multis & negotiis diversis temporibus à diversis Legatis, & præcipuè à bonæ memoriæ magistro Milone, sibi facta fuerant non impleverat nec implebat, consilium fuit omnium & communis deliberatio, ipsum non debere tunc temporis ad purgationem admitti. Non enim verisimile videbatur quod in tantis criminibus, videlicet super hæresi & nece Legati, bene juraret qui totiens in minoribus causis & articulis sua fuerat juramenta transgressus. Injunctum itaque sibi fuit à Prælatibus qui convenerant ad colloquium & à nobis ut hæreticos & rotarios de suo districtu expelleret, & alia nihilominus impleret humiliter & devotè de quibus constabat ipsum juramentis plurimis obligatum fuisse; quatenus cùm in iis & aliis se dignum fecisset, requisiti ab ipso circa personam ejus apostolicum exequeremur mandatum. At ipse recedens à nobis, non solum non implevit quæ mandavimus, verum datus in reprobum sensum ex toto, & oblitus multam gratiam & misericordiam quam ultra suorum exigentiam meritorum apud apostolicam sedem invenit, cepit iniquitati iniquitatem apponere ac præteritis abominationibus & criminibus committere graviora, propter quæ à Legatis de communi consilio Prælatorum multotiens fuit anathematis mucrone percussus, & exposita terra ejus. Nec credat apostolica circumspèctio nos in exequendo mandato vestro extitisse aliquatenus desides vel remissos. Sæpiissime enim dictum Comitem ex parte vestra citavimus, & ad presentiam nostram venire contempsit; nec venerabilibus patribus Carpentoractensi & Vasionensi Episcopis & Clericis eorum, quibus usque ad summam ferè mille marcharum per me Regensem & bonæ memoriæ magistrum Milonem sub pœna excommunicationis quondam fuerat condemnatus, & aliis ecclesiasticis & miserabilibus personis, quas exhe-

redaverat, voluit satisfacere coram nobis, quæ omnia per venerabilem patrem Nemaufensem Episcopum, tunc sancti Ruffi Abbatem, & litteras nostras & per me Thedifium, qui postmodum ad pedes vestros accessi, benignitati vestre curavimus diligentissimè intinare. Postquam autem à beatitudine vestra hoc antio recepimus super eodem negotio iteratum mandatum, licet à Comite ipso nunquam fuerimus requisiti, apud Avinionensem civitatem in Provincia continuò vocavimus Ecclesiarum Prælatos, quorum consilio & deliberatione mandatum vestrum tutius exequi valeremus. Verùm ego Thedifus gravissima infirmitate præventus, & multi ex Prælatibus, quia generalis corruptio aëris sibi erat, nequivimus colloquio interesse; sicque factum est ut necessitatio negotium differretur. Deinde quando tempus habuimus opportunum, venerabiles patres Narbonensis apostolicæ sedis Legatus & Burdegalenfis Archiepiscopi, multi præterea Episcopi, & alij Ecclesiarum Prælati, juxta Tolosam apud Vaurum ad citationem nostram ad Concilium convenerunt; à quibus, prout tenebamur, in tanto negotio consilium requisivimus diligenter. Ipsi verò post multam deliberationem & diligentem tractatum consilium suum nobis in scriptis dederunt, quatuor, nomine omnium, sigillatim sigillis, sicut de verbo ad verbum inferis plenè continetur.

In nomine Domini nostri Iesu Christi. Amen. Hoc est consilium quod Dominus Narbonensis Archiepiscopus apostolicæ sedis Legatus & alij Ecclesiarum Prælati qui fuerunt in Concilio apud Vaurum dederunt Regensi Episcopo & magistro Thedifio Canonico Ianuensi iudicibus delegatis à Domino Papa super negotio Comitis Tolosani. Consuluerunt enim eis quod Comes Tolosanus propter multiplices causas & rationes non debebat ab eis ad purgationem admitti, tam super crimine hæreticæ pravitatis, quam super nece Legati. Constat enim & notorium est quod de expellendis hæreticis & rotariis de terra sua & aliis multis articulis multotiens præstitit juramenta in manibus Legatorum, quorum nullam servavit. Immo postquam ab apostolica sede rediit, apud quam multam misericordiam & gratiam invenit ultra suorum exigentiam meritorum, iniquitatem iniquitati apponens, adauxit pedagia, impugnavit Ecclesiam & pacem cum rotariis & hæreticis incessanter impugnat, recepravit hæreticos, fovit & fovet, & quanta potuit & potest virtutibus defendit. Mille insuper & ultra de cruce signatis clericis & laicis rotarij ejus & complices occiderunt. Præterea Abbatem de Montealbano ferè per annum captum detinuit, Abbatem de Moysiaco cepit, Episcopum Agennensem de propria sede cum rotariis ejecit, & civitate sua & aliis bonis omnibus spoliavit, & damnificavit eum in valentia quindecim millium solidorum. Adeo præterea infamatus fuit & est de hæresi à longis retro temporibus apud bonos & graves quod invincibile

liter præsumitur contra ipsum. Propter istas & alias plurimas enormitates & manifestos excessus ipsius, quæ omnia longum est enarrare, dixerunt Prælati & concorditer responderunt quod adeo se fecit indignum ut ei fieri copia evangeliorum non deberet à Legatis vel iudicibus delegatis, & etiam quia tali excommunicationis genere propter ea quæ dicta sunt tenetur adstrictus quod ab eis sine speciali mandato Domini Papæ non potest absolvi. Placuit enim toti Concilio ut præsens scriptum sigillis dicti Domini Narbonensis Archiepiscopi & Albiensis, Tolosani, & Convenarum Episcoporum suo & aliorum nomine signaretur.

Et quia non poteramus ad purgationem injungendam Comiti procedere, juxta consilium Prælatorum per litteras nostras bis protestati fuimus Comiti sepe dicto quod per ipsum stabat & impedimentum præstitit ne factum ipsius posset ulterius habere progressum absque summi Pontificis licentia speciali. Profectò, præter alias iniquitates & abominaciones ipsius, Abbatem de Montealbano ferè per annum tenuerat vinculis mancipatum, necnon de sede propria bonis omnibus spoliatum eiecerat Episcopum Agennensem. Ipse tamen nobis postea per quemdam Notarium suas litteras destinavit, in quibus misericordiam potius quam iudicium implorabat, postulans à nobis ut vel mitteremus Tolosam ad ipsum, aut ei assignarem locum alium competentem. Quibus diligenter in scriptis rescripsimus quod in causa ejus propter rationes præfatas procedere nullatenus poteramus, & idcirco nolimus eum gravare vel etiam nos ipsos inutiliter laboribus & expensis. Volentes igitur fines mandati diligentissime custodire, meram & plenam veritatem, scilicet totius facti seriem & processum, beatitudini vestræ breviter intimamus, cui soli Dominus imponendi finem tantis claudibus plenissimam scientiam & potestatem concessit. Ecclesie suæ omnipotens præfidentiam vestram in longitudinem dierum conservet.

Epist. 40.
De eadem re.

Sanctissimo Patri ac benignissimo Domino Innocentio Dei gratia summo Pontifici Michael divina promissione Arelatensis Archiepiscopus, Vvilelmus Avinionensis, Burnus Vivariensis, Raimundus Vticensis, Arnaldus Nemausensis, Guillelmus Magalonen. Guillelmus Carpentoractensis, Guillelmus Aurascensis, Gausfridus Tricastinensis, & Bertrandus Cavellicensis Episcopi, & Raibaldus Vasionensis electus, & Pontius monasterij sancti Egidij Abbas, humiles servi sanctitatis ipsius, longitudinem dierum cum vita & salute perenni. Vanam infallibiliter & oculata fide posset vestra sanctitas sicut nos possumus intueri qualiter videlicet partes nostras & ferè totam provinciam Narbonensem, terras olim miserie tenebrarum & umbræ mortis, & in quibus nullus ordo, sed confusio inerat sempiterna, per ministerium vestrum & illorum quos ad extirpandum locum de agro dominico ante faciem vestram operarios destinastis, Rex gloriæ, Dominus fortis & potens, Dominus potens in prælio, ad cultum fidei, ad statum quietis & pacis, & ad debitam reformationem potenter & mirabiliter revocavit. Sanè regiones & provincie quæ traditæ fuerant Sathanæ & ministris ejus hæreticis, rotariis, &

ceteris criminosis in exterminium & direptionem, præcipuè, quod detestabilis erat, in conculcationem & contemptum nominis Christiani, modò sub vigilantia vestra, per gratiam Iesu Christi, qui oriens eas visitavit ex alto, translata quasi de morte in vitam & de tenebris & confusione ad lucem, in religionis fervore, in tranquillitate temporum, & in multis aliis benedictionibus vestris exultant adeo & respirant ut quæ prius partes & hereditas demonum poterant non immeritò appellari, nunc hereditas sancta & pacis visio rectissime appellantur. Et ut brevitate succincta plurima colligamus magnalia Dei & vestra, quibus de doloribus inferi erepti sumus & ab Aegyptiaca servitute, vix possent auribus apostolicis per aliquis scientiam vel faciundiam intimari ad plenum. Pro his & aliis beneficiis vestris & verè operibus Vicarij Iesu Christi, quæ ab oriente in occidentem illuminant totum mundum, & à mari usque ad terminos orbis terræ coruscant, firmiter credimus & speramus pro certo quod in retributione justorum reposita est vobis corona justitiæ, quam in illum diem redditurus est vestræ beatitudini iustus iudex. Verùm, Pater sanctissime, adhuc summo opere timendum est & cavendum ne venenum hydræ, hoc est, dolosissimæ civitatis Tolosæ, si non tamquam membrum putridissimum succidatur, & ipsa circumstantia loca jam plene purgata & salubria inficiat iterum & corrumpat, & quod edificatum est & reformatum à vobis multis laboribus & expensis, in antiquum chaos recidat, aut in multo deterius relabatur. Proinde benignitati vestræ cum devotione omnimoda flexis genibus & profusis lacrymis supplicamus quatenus secundum zelum Phinees, quem habetis, arripiat iudicium manus vestra, & fermentatissima civitas illa cum sceleratis omnibus spurciis & sordibus quæ se infra tumidum ventrem viperæ receperunt, cum in sua malitie non sit inferior Sodoma & Gomorra, debito exterminio radicibus explantetur. Si enim laqueus ille contritus fuerit, & nos erimus liberati. Alioquin in veritate quæ Deus est vobis loquimur & testamur quod si forè peccatis nostris exigentibus tyrannus ille vel potius hæreticus Tolosanus, aut etiam filius ejus, contritum caput & fortius conterendum erigeret, assumptis aliis septem spiritibus nequioribus se, ut singularis ferus & leo rugiens & quærens quos devoret, singula devastaret, & subverteret universa; ut longè tolerabilius esset Ecclesiam quæ est in partibus nostris esse vel habitare inter barbaras nationes quam ad pristinam confusionem redire. Provideat igitur apostolica circumspectio futuris cladibus & occurrat, ne prævaleat inimicus, nec à tam pio, tam sancto, & tam utili opere manus vestra desistat quousque draco Moyli prorsus devoraverit Pharaonis dracones, & fugato Iebuseo cum incircumcisis aliis & immundis, populus acquisitionis pacificè terra promissionis fruatur. Ad hæc, discretionem magistri Theodisij plurima paternitati vestræ referenda commisimus; cui super negotiis & necessitatibus totius provincie tamquam nobis ipsis indubitanter credatis, si placet. Ipse enim novit in omnibus plenissimè veritatem. Conservet Deus sanctitatem vestram Ecclesie sanctæ suæ per tempora multa. Datum Auracæ decimo Kalendas Martij, anno Domini M C C X I I.

DDddd ij

*Epist. 41.
Super eodem.
Vide hist. Albig.
cap. 66.*

Sanctissimo in Christo Patri ac beatissimo Domino suo Innocentio Dei gratia summo Pontifici, devoti & humiles servi ejus Archiepiscopi, Episcopi, & alij Ecclesiarum Prælati in Concilio apud Vaurum pro sanctæ fidei congregati negotio, cum omni affectione longum vite spatium & salutem. Ad agendas paternitatis vestræ sollicitudini dignas grates cum nec lingua nec calamus nobis sufficiat, retributorem omnium bonorum exoramus ut nostrum in hac parte suppleat defectum, & abundè vobis retribuat omne bonum quod nobis & nostris aliisque partium nostrarum Ecclesiis tribuistis. Cùm enim in partibus ipsis pestis hæretica ibi antiquitus seminata, nostris temporibus usque adeo succrevisset quòd cultus divinus ibidem haberetur omnino in opprobrium & derisum, & in clerum & bona ecclesiastica hinc hæretici, inde rotarij grassarentur, & tam Princeps quam populus in reprobum sensum dati à fidei rectitudine deviant, tandem vigilantie vestræ sollicitudine faciente ita nos ex altis oriens misericordia visitavit ut per sanctos exercitus signatorum, quos ad emundandas spurcitas pestis hujusmodi sapientissimè deputastis, & Christianissimum eorum Principem Comitem Montisfortis, intrepidum Christi athletam, & invictum dominici prælij bellatorem, Ecclesia, quæ tam miserabiliter corruerat, caput inceperit relevare, & in parte maxima jam destructis adversitatibus & extoribus univertis, terra dudum à cultoribus falsorum dogmatum conculcata, nunc divino cultui laudabiliter assuescat. Restant verò adhuc reliquie dictæ pestis, Tolosana videlicet civitas, cum castris aliquot, ubi tamquam sordes in sentinam cadentes residuum pravitatis hæreticæ se collegit: quorum Princeps, Comes scilicet Tolosanus, qui ab antiquis temporibus, sicut multoties jam audistis, hæreticorum & fautor extitit & defensor, pro viribus quæ sibi remanserunt impugnat Ecclesiam, & quoad potest, pro fidei hostibus, ejus cultoribus se opponit. Ex quo enim à sanctitatis vestræ rediit præsentia cum mandatis in quibus ultra omnem suorum exigentiam meritorum egeratis misericorditer cum eodem, introivit, sicut manifestè videtur, angelus Sathanæ in cor ejus, & gratiæ vestræ beneficiorum ingratus, de iis quæ coram vobis promiserat nil implevit. Immo pedagia sepius abjurata vehementer adauxit, & ac si mandatorum ipsorum beneficio renuntiasse intenderet, ad omnes quos scivit vestros & Ecclesiæ Dei adversarios se convertit. Sanè per Ottonem Dei & Ecclesiæ inimicum, opinatus contra ipsam Ecclesiam vires assumere sub ipsius confidentia, manifestè, sicut asseritur, minabatur quòd Ecclesiam de finibus suis & clerum radicitus exsiperet, hæreticos & rotarios, quos multoties abjuraverat, ex tunc ferventibus solito fovere studuit & tenere. Cùm enim catholicorum exercitus obsideret Vaurum, ubi sedes erat Sathanæ atque erroris hæretici primatia, ipse in subsidium perverforum misit milites & clientes, & in castro suo quod Casseri appellatur fuerunt inventi & combusti à cruce signatis plusquam quinquaginta hæretici de vestitis, præter credentium eorum multitudinem copiosam. Invocavit etiam contra Dei exercitum Savaricum Regis Angliæ inimici Ecclesiæ Senescallum, cum quo Chri-

sti pugilem prædictum Comitem Montisfortis apud Castrum novum Arrij obsidere præsumpsit, sed Christi dextera faciente citò fuit ejus præsumptio in confusionem conversa, ita ut pauci catholici infinitam Arrianorum multitudinem effugarent. Prædictorum autem Ottonis & Regis confidentia defraudatus, ut qui baculo arundineo nitebatur, cogitavit iniquitatem abominabilem & catholicis auribus detestandam, & ad Regem Marrochitanum suos nuntios destinavit, subsidium ejus, non solum in terræ nostræ, sed totius Christianitatis excidium, implorando. Sed conatum ejus & damnablem intentionem superna pietas impedivit. Episcopum Agennensem à sede propria expellendo, bonis omnibus spoliavit. Abbatem de Moissaco cepit, & Abbatem Montisalbani ferè per annum tenuit captivatum. Rotarij quoque ipsius & complices peregrinos clericos & laicos innumerabiles variis affecere martyriis, & nonnullos detinent ac diutiùs tenere captivos. In omnibus iis non est averfus furor ejus, sed adhuc manus ejus extenta; ita ut fiat cottidie semetipso deterior, & omnia mala quæ potest per se ipsum & filium ac complices suos Fuxensem & Convenarum Comites & Gastonem de Bearno, viros sceleratissimos & perversos, contra Dei Ecclesiam operetur. Cùm autem ultione divina & censura ecclesiastica memoratus athleta fidei, Comes Christianissimus Montisfortis, terram ipsorum tamquam hostium Dei & Ecclesiæ sancto & iusto prælio occupaverit ferè totam, ipsi adhuc persistentes in sua malitia, & humiliare se sub potenti manu Dei contemnentes, nuper ad Regem Aragonensem recurrerunt, per quem fortè intendunt vestram circumvenire clementiam & Ecclesiam suggillare. Adduxerunt enim ipsam Tolosam nobiscum, qui de mandato Legati & delegatorum vestrorum apud Vaurum convenimus, colloquium habiturum. Qui quæ ac qualia proposuerit, & quæ nos ei duximus respondenda, ex rescriptis quæ vobis sigillata mittuntur plenius cognoscetis. Mittitur etiam sanctitati vestræ consilium quod delegatis vestris super facto Comitis Tolosani tribuimus requisiti. Omnes igitur unanimiter & concorditer hæc præmissa sanctitati vestræ intimamus, liberantes animas nostras, ne per defectum significandi in negotio fidei de contingentibus aliquid omittatur. Denique verò pro animabus nostris ac commissarum nobis Ecclesiarum substantiis vestræ misericordiæ supplicantes exposcimus per viscera misericordiæ Dei nostri ut liberationis & pacis, immo vite nostræ negotium, quod in parte maxima jam feliciter promovistis, cùm manifesta justitia & potentia sit in promptu, feliciori fine dignemini consummare, ponentes ad radicem arboris damnosæ scelerum, & eam, ne noceat ultra, perpetuo succedentes. Pro certo namque sciatis quòd si terra quæ dictis tyrannis cum tanta justitia & multa Christianorum effusione sanguinis est ablata, ipsis aut eorum heredibus restitatur, præter scandalum fidelium qui hoc negotium promoverunt, non solum fieret novissimus error peior prioris, sed excidium exinde clero & Ecclesiæ inestimabile immineret. Ad hæc, quoniam enormitates, blasphemias, abominaciones, & alia scelerata prædictorum per singula præsentis pagine non credidimus annotanda, ne librum texere videremur, quædam

in ore nuntiorum posuimus, quæ sanctis auribus vestris poterunt viva voce referre.

Epist. 41.
Super. codicem.

Sanctissimo in Christo Patri ac beatissimo Domino Innocentio Dei gratia summo Pontifici, devoti & humiles servi ejus, Vvilelmus Burdegalenſis, Vvatensis & Petragoricenſis Episcopi, cum omni affectione vitæ spatium & salutem. Ad agendas paternitatis vestræ sollicitudini dignas grates cum nec lingua nec calamus nobis sufficiat, retributores honorum omnium exoramus ut nostrum suppleat in hac parte defectum, & abundè vobis retribuatur omne bonum quod in Narbonensi & Auxitanensi provinciis & etiam in partibus nostris tam Ecclesiis quam Ecclesiarum Prælatiſ paterna misericordia tribuisti. Cùm enim in dictis partibus pestis hæreticæ pravitas jam adeo pullulasset quòd eidem morbo simili videbatur, partes affines affectura morbo simili videbatur, & queque rotariorum violentia, Principibus omnibus ejusdem terræ consentientibus & hoc idem facientibus, Ecclesias fidei que catholicam omnemque religionem Christiani nominis impugnaret, vestræ providæ discretioni placuit has incommeditas sapienti consilio refrænare, quia fidelium signatorum & Comitum Montisfortis mediante labore, mandatum vestrum in parte maxima tam hæreticos quam rotarios de sedibus suis ejecit; ita quòd divinus cultus & pax ecclesiastica videntur in dictis partibus reflorescere, nec jam aliud restat nisi illud quod per sanctitatem vestram feliciter est inceptum, per eandem felicitè consummatur. Quocirca paternæ sanctitati cum omni devotionis affectu duximus supplicandum quatenus ad extirpandas reliquias pestium prædictarum dignemini salubre consilium adhibere; ita quòd flores pacis, qui jam videntur oriri, in hoc quod in isto negotio est inceptum, ad consummationem fructus faciant expectatos. Si verò, quod absit, opus tam laudabiliter inceptum cum manifesta iustitia & potentia sic in promptu imperfectum relinqueretur, non solum foret novissimus error peior priore, sed exitium exinde clero & Ecclesiæ irrecuperabile immineret. Bene & diù valeat sanctitas vestra.

Petitiones Regis Aragonensis in Concilio apud Vaurum.

Hist. Albig.
p. 66.

Quoniam sacrosancta mater Ecclesia non solum verbera sed ubera quoque docetur habere, devotus Ecclesiæ filius Petrus Dei miseratione Rex Aragonensis pro Comite Tolosano ad sinum ejusdem matris Ecclesiæ cupiente redire à sanctitate vestra petit humiliter & rogat instanter quatenus faciendo satisfactionem personalem pro excessibus quameunque ipsi Ecclesiæ visum fuerit expedire, ac pro damnis & injuriis illatis diversis Ecclesiis & Prælatiſ satisfaciendo secundum quod clementia matris Ecclesiæ ipsi Comiti duxerit injungendum, restituatur clementer & misericorditer ad possessiones suas & alia quæ amisit. Quòd si fortè pro persona Comitum nollet Ecclesia ipsius Regis petitionem audire, petit & rogat hoc idem pro filio, ita tamen quòd pater nihilominus satisfaciatur personaliter pro excessibus suis, vel in frontaria Sarracenorum eundo in subsidium Christianorum cum militibus suis, vel in partibus transmarinis, secundum quod Ecclesia meliùs arbitra-

bitur expedire, & infans de terra sua in tam fidei cura & tam diligenti custodia ad honorem Dei & sanctæ matris Ecclesiæ habeatur usquequo de bonitate sua signa compareant manifesta.

Et quoniam Comes Convenarum nec fuit unquam hæreticus nec eorum susceptor, sed potius impugnator, & ideo terram dicitur amisisse quia altitit consobriño & domino suo Comiti Tolosano, petit idem Rex & rogat pro eo sicut pro vassallo suo, ut restituatur ad terram suam, satisfaciendo quoque ad arbitrium Ecclesiæ, si apparuerit eum in aliquo deliquisse.

Item cùm Comes Fuxensis nec hæreticus fuerit nec sit, pro eo memoratus Rex petit & rogat sicut pro consanguineo suo carissimo & vassallo, cui sine verecundia in jure suo deesse non potest, quatenus pro reverentia ipsius & gratia restituatur ad sua, satisfaciendo nihilominus ad arbitrium Ecclesiæ in iis & pro iis super quibus clementiæ matris Ecclesiæ eundem apparuerit deliquisse.

Item pro Gastone de Bearno vassallo suo petit sæpèdictus Rex & rogat affectuosè quatenus restituatur ad terram suam & fidelitates vassallorum suorum, maxime cùm paratus sit juri parere & ad arbitrium sanctæ matris Ecclesiæ satisfacere coram iudicibus non suspectis, si vobis causam ipsius audire & expedire non licet.

In omnibus tamen præmissis duxit memoratus Rex misericordiam potius quam iudicium invocandum, mittens ad clementiam vestram Episcopos, Clericos, & Barones suos super præmissis, ratum habiturus quicquid à vobis cum eis fuerit ordinatum; supplicans ut talem habeat dignemini circumspectionem & diligentiam in hoc facto ut in negotio Christianitatis in partibus Hispaniæ ad honorem Dei & sanctæ Ecclesiæ dilatationem prædictorum Baronum & Comitum Montisfortis subsidium possit habere. Datum Tolosæ xviii. Kalend. Februarij.

Responsum Prælatorum in Concilio apud Vaurum.

Illustri & dilecto in Christo Petro Dei gratia Regi Aragonum, Comiti Barchinonensium, Concilium apud Vaurum, salutem & sinceram in Domino dilectionem. Petitiones & preces vidimus quas pro Tolosano & ejus filio, & Fuxensi & Convenarum Comitibus, & nobili viro Gastone de Bearno vestra regalis serenitas destinavit; in quibus etiam literis inter cetera Ecclesiæ filium dicitis vos devotum. Super quo multiplices Domino Iesu Christo ac regali vestræ celsitudini gratiarum referimus actiones, & in cunctis in quibus secundum Deum possemus, propter illam mutuam dilectionem qua vos sancta Romana Ecclesia mater, sicut intelligimus, amplectitur, & vos ipsam, necnon & ob reverentiam excellentiæ vestræ regalis admitteremus affectuosius preces vestras. Super eo quod pro Comite Tolosano & ejus filio petitis & rogatis, hoc duximus serenitati regis respondendum. Quòd tam causa Comitum quam causa filij, quæ pendet ex facto patris, auctoritate superioris extat nobis exempta; cùm idem Comes Tolosanus venerabili fratri Regensi Episcopo & magistro Thedisso à Domino Papa negotium suum fecerit sub certa forma committi. Vnde, sicut credimus, memoriter retinetis quot & quantas gratias dicto Comiti post multos excessus ipsius Do-

DD d d d ij

minus Papa fecit, necnon & quam gratiam ad intercessionem vestram & preces venerabilis patris Narbonensis Archiepiscopi apostolicae sedis Legatus, tunc Abbas Cisterciensis, apud Narbonam & Montepessulanum eidem Comiti faciebat biennio. si bene meminimus, jam transacto. Volebat siquidem idem Legatus omnes dominicaturas & proprietates eidem Comiti remanere integras & illasas, & ut illa jura quae habebat in castris aliorum haereticorum, quae de feudo ejus erant, sive alberga, sive quista, sive cavalgata, eidem integra remanerent. De illis praeterea castris quae erant aliorum haereticorum, quae de feudo ejus non erant, quae idem Comes dicebat esse ad minus * quingenta, volebat praefatus Legatus ut quarta vel etiam tertia pars eorum cederet in proprietatem Comitis supra dicti. Spreta vero idem Comes illa magna gratia Domini Papae ac praedicti Legati & Ecclesiae Dei, veniens directio contra omnia juramenta quae olim praestiterat in manibus Legatorum, & addens iniquitatem iniquitati, crimina criminibus, mala malis, Ecclesiam Dei & Christianitatem, fidem & pacem cum haereticis & rotariis & aliis pestilentibus fortius impugnavit & damnificavit, adeo ut omni gratia & beneficio reddiderit se indignum. Quod autem petitis & rogatis pro Comite Convenatum, taliter super hoc duximus respondendum. Pro certo intelleximus quod cum post excessus suos multiplices & juramenti transgressionem foedus cum haereticis & eorum fautoribus contraxisset, & ipsam Ecclesiam, tamquam in aliquo laesus esset, cum eisdem pestilentibus impugnavisset, licet postmodum fuerit diligenter admonitus ut cessaret a coeptis, & rediens ad cor, reconciliaretur tandem ecclesiasticae unitati, nihilominus idem Comes in sua nequitia exitit & existit excommunicationis & anathematis vinculo innodatus; de quo etiam, ut dicitur, Comes Tolosanus asserere consuevit quod eum ipse Comes Convenatum ad guerram impulit & induxit. Unde idem Comes auctor exitit per hoc guerra & malorum quae inde Ecclesiae multipliciter provenerunt & existit. Veruntamen si taliter se exhibuerit ut absolutionis beneficium mereatur, postmodum, cum fuerit absolutus & habuerit personam standi in judicio, si de aliquo quereletur, Ecclesiae iustitiam non negabit. Petit praeterea & rogavit pro Comite Fuxensi regia celsitudo. Ad quod taliter respondemus, quod constat de ipso quod haereticorum exitit a longo tempore receptor, & in praesentiarum etiam receptor est eorum & defensor; praesertim cum non sit dubium quin credentes haereticorum haeretici sint dicendi: qui etiam post multiplices excessus suos & gravissimos, post dirutionem & spoliationem Ecclesiarum, post praestita corporaliter juramenta & obligationes tam personatum quam rerum, post injectionem manuum in clericos & detrusionem eorum in carcerem, pro quibus causis & multis aliis excommunicationis & anathematis est mucrone percussus, post illam etiam gratiam quam idem Legatus ad intercessionem & preces vestras olim ipsi Comiti faciebat, cruentam eadem exercuit in signatos tam clericos quam laicos, qui in paupertate & simplicitate sua in Dei servitium contra Vauri haereticos ambulabant. Qualis

In hist. Alb. cap. 66. legitur quinquaginta, male. Nam in codice Colbertino legitur quingenta.

autem & quanta erat illa gratia bene recolit, si cut credimus, vestra regia celsitudo, ad cujus intercessionem & preces cum eodem Comite compositionem Legatus faciebat; sed quod non fuit facta illa compositio, per Comitem ipsum sterit. Extant etiam litterae vestrae ad Dominum Comitem Montisfortis, regali sigillo munitae, talem super illa gratia clausulam continentes. *Dicimus etiam vobis quod si Comes sepe dictus noluerit stare placito illi, & vos postea non auderitis preces nostras quas pro eo faciemus, non erimus inde ultra dispensati.* Veruntamen si dederit operam ut absolutionis beneficium consequatur, si postmodum, cum absolutionis fuerit gratiam consecutus, de aliquo quereletur, iustitiam ei Ecclesia non negabit. Postulatis insuper & rogatis pro Gastone de Bearno ut restitueretur ad terram suam & ad fidelitates vassallorum suorum. Super quo vobis taliter respondemus, ut alia multa, immo potius infinita, quae in ipsam Gastonem dicuntur ad praesens, silentio transeamus, confaeratus est cum haereticis & receptoribus seu defensoribus eorundem contra Ecclesiam & signatos. Est Ecclesiarum & personarum ecclesiasticarum manifestissimus & gravissimus persecutor. Venit ad obsidionem Castrinovi in auxilium Tolosani & Fuxensis Comitum contra eos qui de mandato Domini Papae insequerantur haereticos & fautores eorum. Interfectorem sanctae memoriae fratris Petri de Castronovo apostolice sedis Legati habuit secum, rotarios diu tenuit atque tenet, in anno praeterito rotarios suos in cathedrale m Oloronis induxit; ubi amputato fure de quo pendeat pyxis continens corpus Domini nostri Iesu Christi, in terram cecidit, & quod nefas est dicere, ipsum corpus Domini est per terram expansum. Rotarius quidam in irrisionem & contumeliam ordinis clericalis se induit pontificalibus ornamentis, Pontificem cantantem Missam repraesentare intendens; qui etiam dicitur praedicasse ibidem, & oblationes rotariorum recepit. Transgressus quoque juramenta, manus in clericos violentas injecit. Pro quibus & aliis causis pluribus, quas ad praesens tacemus, idem Gasto excommunicationis est & anathematis nexibus innodatus. Veruntamen si satisfecerit Ecclesiae, prout debet, & absolutionis beneficium consequatur, postmodum, cum fuerit absolutus, & conquestus fuerit de aliquo, audietur de jure suo. Aliter siquidem pro praedictis sic excommunicatis, carissime Princeps, vestram regiam majestatem intercedere non deceret, nec nos pro talibus & in talibus auderemus aliter respondere. Ad haec, serenitatem vestram regalem monemus in Domino & hortamur quatenus ad memoriam dignemini revocare honorem quem vobis apostolica sedes fecit, & illum quem in praesentiarum illustri Regi Siciliae fortitio vestra facit, quid etiam Domino Papae in vestra promissis unctio, & quid apostolica sedes vobis dederit in mandatis. Oramus ut Deus ad honorem suum & sanctae Romanae Ecclesiae per multa tempora vos conservet. Quod si per hanc nostram responsum vestrae regiae majestati non fuerit satisfactum, nos ob reverentiam vestram & gratiam factum Domino Papae curabimus intimare. Datum Vauri x v. Kal. Februarij.

Vide gela. Innot. 111. cap. 116. & 117.

Epist. 43.
Vt abstineat à
defensione hæ-
reticorum.

Serenissimo viro ac Christianissimo Principi Domino Petro Dei gratia illustrissimo Regi Aragonensi frater Arnaldus divina miseratione Narbonensis Archiepiscopus, apostolica sedis Legatus, salutem in caritate animi & visceribus Iesu Christi. Intelleximus non sine multa turbatione ac amaritudine animi quòd civitatem Tolosanam ac castrum Montifalbani & terras alias propter crimen hæreseos ac alia multa nefanda facinora traditas Sathanæ, ac omni communione sanctæ matris Ecclesiæ separatas, & cruce signatis auctoritate Dei, cujus nomen graviter in eis blasphemabatur, expositas, disponitis in protectione ac custodia vestra recipere ac eas contra Christi exercitum & Ecclesiæ defendere. Cùm igitur hæc, si vera sint, quod Deus avertat, non solum in salutis vestræ dependium, sed in honoris regij ac opinionis & famæ possint cedere detrimentum, nos, qui salutem vestram & gloriam & honorem zelamus totis visceribus caritatis, celsitudinem regiam rogamus, consulimus, monemus, & exhortamur in Domino & in potentia virtutis ejus, & ex parte Dei & redemptoris Domini Iesu Christi ac sanctissimi Vicarij ejus Domini nostri summi Pontificis, auctoritate legationis qua fungimur, inhibemus, & modis quibus possumus obtestamur, ne per vos vel alios terras recipiatis vel defendatis prædictas. Optamus autem quatenus tam vobis quam vestris taliter dignemini providere ne communicando excommunicatis & maledictis hæreticis & fautoribus eorumdem, labem excommunicationis incurere vos contingat. Vnum autem volumus serenitatem regiam non latere, quòd si quos de vestris hominibus in defensionem prædictæ terræ duxeritis relinquendos, eùm omnes excommunicati sint ipso jure, nos ipsos denunciari excommunicatos, tamquam defensores hæreticorum, publicè faciemus.

Epist. 44.
Vt deleat reli-
quias hæreti-
corum.

Sanctissimo in Christo Patri ac Domino suo reverendissimo Innocentio Dei gratia summo Pontifici Bertrandus dictus Episcopus Biterrensis, servus ejus humilissimus & fidelis, cum sanctissimorum pedum osculo salutem & vitam. Cùm ineffabili Dei clementia vestraque ministerio sanctitatis terra nostra ac alia circumpositæ, in quibus diabolus peccatis populi exigentibus tantam sibi potentiam usurparat ut omnem in eis relictitudinem pervertisset, & per ministros ipsius sponsa Christi opprobriis, blasphemis, & quæcunque possint excogitari afficeretur injuriis, & omnis divinus cultus esset in opprobrium & derisum, in lucem pacis ac fidei tam feliciter ceperint respicere ut errorum & aliarum pervertitatum auctoribus jam pro parte maxima exturbatis, vexilla ibi Ecclesiæ sint erecta, & ad divini cultus augmentum pax & securitas habeatur, remansit adhuc ibi magna quedam errorum omnimodique vitiorum sentina, Tolosa videlicet civitas, & alia quedam loca, in quibus totius pravitatis hæreticæ reliquiarum spurcicia se collegit, quæ nisi fuerit per longanimitatem vestræ sanctæ sollicitudinis avulsa funditus & radicitus extirpata, genimina proculdubio viperarum & spurcia vitulamina iterum pullulabunt, & longè deteriorem priore morbum facient recidivum. Nos igitur, beatissime pater, quos tamquam propius positos magis

negotium istud tangit, sanctissimam pietatem vestram rogamus, fultisque votivis lacrymis exoramus in visceribus Iesu Christi, quatenus nostro aliorumque Prælatorum jugulis & Ecclesiarum substantiis, quibus Comes Tolosani & filij ejus, si resurgerent, gladius inexorabiliter immineret, misericorditer prospicientes in posterum, negotio pacis & fidei, quod tam prudenter ac potenter hæcenus promovistis, finem perfectum & stabilem imponatis. De infidelitate namque dicti Comitis & immanitate quam per satellitem suum exercuit in Legatum, super quo per ratihabitio-nem & honorem & beneficia quæ ipsi occisori exhibuit convincitur manifestè, satis potest vestræ sanctitati constare. Provideat quoque vestra paternitas ne Rex Aragonensis, qui, ut salva reverentia unctio-nis loquamur, factus videtur filius infidelis, & præsumptuosè se jactat quòd dicto Comiti & complicitibus ejus hæreticis, rotariis, sacrilegis, homicidis, & omnium flagitiorum generibus irretitis restitutionis terrarum suarum & gratiæ vestræ beneficium obtinebit, ad vestram præsentiam eos ducens, aliquatenus vos circumveniat. Profectò namque, si dicta civitas, quæ nidus hæreticorum existit & exitit ab antiquo; ita quòd, sicut legitur, ob causam similem fuit olim everta funditus & etiam exarata, remanserit pestilentibus memoratis, adhuc flamma egredietur de ipsa, quæ partes nostras & alias circumpositas pejus solito profigabit.

Epist. 45.
De negotio
Comitis To-
losani.

Sanctissimo Patri & Domino suo Innocentio Dei gratia summo Pontifici Bernendus sola Dei miseratione minister Aquisensis humilis, salutem, & seipsum ad pedes. Compendiosa narratione beatitudinis vestræ duximus intimandum quòd reformatio pacis & Ecclesiæ ac alia bona quæ per sollicitudinem vestram in partibus nostris dignatus est Dominus operari nulla possent ratione secundum inferiores causas durare in posterum, si fortè Tolosanus Comes aut filius ejus peccatis nostris exigentibus terram quovis ingenio recuperaret amissam. Ideoque sanctitati vestræ humiliter supplicamus quatenus super hoc taliter & tam cautè dignemini providere, si placet, quòd novissimus error non sit pejor priore. Conserveat Dominus sanctitatem vestram Ecclesiæ sanctæ suæ.

Episcoporum in oppido Vaurensi congregatorum consilium.

IN nomine Domini nostri Iesu Christi. Amen. Hoc est consilium quod Dominus Narbonensis Archiepiscopus &c. ut supra in epistola xxxix.

Epist. 46.
De absolutione
Comitis To-
losani.

Nobili viro Raimundo Comiti Tolosano Hugo Dei gratia Regensis Episcopus, & magister Thedisius Canonicus Ianuensis, spiritum consilij sanioris. Nuper litteras vestras per quendam militem, Quambonum nomine, recepinus, in quibus licet contineretur expressè quòd parati eratis mandatis nostris humiliter obedire, vos tamen neque mandatis Domini Papæ secundum tenorem rescripti quod olim obtinistis ab ipso, neque mandatis quæ vobis fecimus in Concilio apud sanctum Egidium, neque insuper mandatis & monitis Legatorum & Ecclesiæ quæ vobis apud Narbonam & Montepessulanum postmodum facta fuerunt, obedistis in aliquo vel etiam obedistis,

sicut per evidentiam operis manifestè apparet. Sanè postquam recessistis à nobis, abjurata pedagia in vestrae famae ac animae præjudicium multipliciter adauxistis, & ut in paucis multa breviter concludamus, ferè nihil ex iis quae diversis temporibus in manibus Legatorum jurastis, & præcipuè tempore bonae memoriae magistri Milonis, prout satis manifestum est, curastis implere; immo, quod dolentes & inviti dicimus, rotarios & hæreticos contra fidem & Ecclesiam & pacem etiam tenuistis postmodum & tenetis; à quibus & aliis complicitibus vestris mille signati & ultra clerici & laici in gravissimam creatoris injuriam & contemptum occisi fuerunt. Iniquitatem etiam iniquitati addentes, Abbatem de Montealbano longo tempore tenuistis in vinculis, venerabilem Patrem Agennensem Episcopum civitate sua & bonis aliis spoliatum cum rotariis vestris à sede propria ejecistis. Ad nos etiam aliquando auctoritate Domini Papae citati contempsistis venire; nec super negotio vestro, quod nobis à summo Pontifice postulastis committi, fuimus aliquando requisiti à vobis. Quamvis enim severitis nos per octo dies fecisse moram propter factum vestrum iis temporibus in Concilio apud Vaurum, ad nos neque litteras vestras direxistis neque nuntium speciale. Propter igitur supradicta & alia multa adeo vos fecistis indignos quòd in negotio vestro ad purgationem secundum mandatum Domini Papae procedere non valeamus, prout fuit coram nobis à toto Concilio diffinitum. Ideoque vobis per praesentes litteras protestamur quòd hæc omnia per proprium nuntium litteris nostris Domino Papae curabimus diligentissimè intimare; ut ipse circa personam vestram & factum secundum quòd suae beneplacitum fuerit sanctitati procedat.

Epist. 47.
De juramento
Comitis To-
losani.

SANCTISSIMO Patri & Domino Innocentio Dei gratia summo Pontifici Raimundus per eandem Tarracoenis Archiepiscopus & Episcopi & Abbates qui secum praesentes fuerunt, summa cum devotione subjectionem & debitum famularum. Sanctitati vestrae notum facimus Dominum Regem Aragonensem, cum Tolosam accessit ut Comes Tolosanum & Fuxensensem & Convenarum & Galtonem de Bearno ad beneplacitum & mandatum vestrum liberè & absolutè recipiendum induceret & pro viribus fideliter adimplendum, ad abundantem cautelam securitatem in scriptis redactam ab eisdem recepit in hunc modum.

Ego Raimundus Dei gratia Comes Tolosae, Dux Narbonae, Marchio Provinciae, & ego Raimundus filius ejus, gratuita voluntate, non coacti, nec vi nec dolo inducti, mittimus personaliter nos ipsos & Tolosam civitatem & suburbium & villam Montisalbani cum omnibus eorum pertinentiis, terminis sive adjacentiis, & totam aliam terram nostram quam habemus & habere debemus, cum militibus & hominibus singulis & universis nunc vel in futurum habitantibus, & ad ultimum cum omnibus iuribus & rationibus quae ad nos ubique pertinent vel pertinere debent aliquo jure sive aliqua ratione, in manu & posse vobis Domino Petro Dei gratia Regi Aragonensi & Comiti Barchinonensi & eis qui de voluntate vestra vel mandato vices vestras obtinuerint, mittimus inquam in posse vestro ac potestate praedictam terram totam,

sicut dictum est, & aliam quam Deo praestante recuperabimus. Tradentes vobis etiam & in vos eoque qui locum vestrum tenuerint transferentes corporalem possessionem horum omnium & jura omnia seu rationes cum plena jurisdictione ac potestate, tali modo quòd tam in personis nostris quam in omnibus nominatis voluntati Domini Papae & mandato possitis obtemperare & satisfacere & cogere cum effectu nos, si fortè promi & acclines ad mandatum ejus prosequendum, quod Deus avertat, noluerimus adesse. Promittentes vobis bona fide quòd tam ea quae Dominus Papa vel vos pro eo nobis mandaveritis pro posse nostro faciemus & adimplebimus sine dolo & fraude. Hæc omnia, quemadmodum superius scripta sunt, attendemus & observabimus bona fide & sine malo ingenio pro posse nostro, & contra non veniemus per nos vel per aliam quancunque personam vel venire contra faciemus, nec aliquid contra machinabimus. Quae omnia praedicta per Deum & hæc sacrosancta evangelia corporaliter à nobis tacta juramus. Mandamus praeterea Capitulo & universitati Tolosae urbis & suburbij ut vobis Domino Petro Regi praedicto faciant fidelitatem & sacramentum ad omnia supradicta exequenda, adimplenda, & fideliter observanda. Hoc fuit ita appositum quinta die Ianuarij in exitu, feria prima, Philippo Francorum Rege regnante, & eodem Raimundo Tolosano Comite, & Fulcone Episcopo, anno ab incarnatione Domini millesimo ducentesimo decimo secundo.

Consulium Tolosae juramentum.

NOS Consules Tolosae urbis & suburbij, Bertrandus de sancto Lupo, Arnaldus de Caltronovo, & Bernardus Petrus Toytius, & Arnaldus Gilbertus, & Petrus de sancto Romano, & Guillelmus de Pozano, & Arnaldus de Roasio filius Arnaldi de Roasio qui fuit, & Raimundus de Roasio, & Guillelmus Arnaldus de Monte Torino, & B. Arnaldus Rainaldus, & Stephanus Vitalis de Dealbata, & B. Petrus de Cozan, & Guillelmus Ifarnus, & Raimundus Robertus de Tandro, & Vitalis de Princhaco, & P. Embrinus, & G. Pontius Astro, & Bernardus Raimundus, & R. de Schalchensibus, & Arnaldus de Roasio filius * B. de Roasio qui fuit, & Hugo Sardus, & Bernardus Gerardus, & Stephanus Signarius, de voluntate expressa & mandato Domini Raimundi Dei gratia Tolosae Comitis, Ducis Narbonae, Marchionis Provinciae, & Raimundi filij ejus, de communi consensu universitatis Tolosae promittimus vobis Domino Petro Dei gratia Regi Aragonensium & Comiti Barchinonensium quòd ad omnia tenenda & habenda & plenariè exequenda & potenter possidenda quae Dominus Raimundus Comes Tolosae & Raimundus ejus filius vobis promiserunt, quemadmodum in superiori instrumento ab eis vobis facto plenius continetur, curam dabimus & operam, & diligentiam quam poterimus adhibebimus, ut tam de personis suis quam de honoribus suis, quos nunc habent vel habere debent, vel Deo praestante recuperabunt, possitis satisfacere voluntati & mandato Domini Papae, & vobis in iis quae eisdem Dominus Papa decreverit injungenda promittimus bona fide & sine dolo ac fraude auxilium, consilium, & open-
quantam

quantam poterimus & iuvamen, & ad omnia adimplenda omnimodam fidelitatem vobis & eis qui locum vestrum tenuerint. Promittimus etiam vobis nos singuli & universi prænominati Consules & tota Tolosæ universitas quod in iis omnibus quæ ex parte Domini Papæ & sanctæ Romanæ Ecclesiæ nobis mandaveritis vos vel illi qui vices vestras teneant, voluntati Domini Papæ stemus in omnibus & per omnia & arbitrio seu cognitioni unusquisque per se, & contra non veniemus aliqua ratione. Hæc omnia superius scripta attendemus & observabimus ac complebimus bona fide, & contra aliquid non machinabimur per nos vel per aliam quamcunque personam. Sic nos Deus adjuvet & hæc sacrosancta evangelia à nobis singulis iurejurando corporaliter tacta. Et ad hujus negotij fidem pleniorē, hanc paginam sigillorum Comitum & filij ejus & Capituli Tolosæ auctoritate roboramus. Hoc fuit ita positum quinta die Januarij in exitu, feria prima, Philippo Rege Francorum regnante, & eodem Raimundo Tolosano Comite, & Fulcone Episcopo, anno ab incarnatione Domini millesimo ducentesimo decimo secundo.

Professio Comitum Fuxensium.

IN Dei nomine. Cunctis pateat quod nos Raimundus Rogerij Dei gratia Comes Fuxensis, & Rogerius Bernardi filius ejus, ad honorem Dei & sanctæ matris Ecclesiæ & Domini Innocentij, qui sacrosanctæ Romanæ sedis obtinet præsulatum, ponimus & mittimus personas nostras & universa castra nostra & munitiones & fortias & caunas, scilicet castrum de Fuxo, de Montegalaridi, de Monteolivo, de Castropendenti, de Tarascone, de * Aisnasco, de Ravato, de Miramonte, de Meréglos, de Cenocto, de Vgenacco, de Vico, de Monteregali, de castro Viridunensi, de Lurdar, de Vnacco, & de Haus, & universas caunas de Solobria, de Subitan, de Onolacco, de Verdun, de Agnavis, & de Heliato, & montana & valles, & omnem aliam terram quæ ad nos & nostros quocunque jure vel causa pertinet aut pertinere debet aut potest, in manu & potestate vestri Domini nostri Regis Aragonensis & Comitum Barchinonensis, ut ea omnia plenariè & potenter teneatis & possideatis. Eo tamen pacti tenore appposito & forma, ut per detentionem prædictorum honorum & nostrarum personarum possitis compellere & urgere nos ad omnia illa exequenda & observanda quæ Dominus Papa & sacrosancta Romana Ecclesia de personis nostris & rebus decreverit statuenda. Sub periculo ergo commissionis & pœna omnium prædictorum castrorum & totius terræ nostræ, vobis stipulantibus per solemnem stipulationem bona fide promittimus quod omnia quæ Dominus Papa nobis de personis aut de terra nostra injunxerit fideliter curabimus adimplere & in perpetuum modis omnibus observare; & quod ita totum adimpleamus, & contra non veniamus, vel aliqua arte vel ingenio vel ab aliqua persona venire sustineamus, de omnibus concedentes vobis potestatem plenariam, per Deum & hæc sancta evangelia corporaliter tacta sponte juramus, cognoscentes per idem sacramentum vobis pridem nos eandem potentiam concessisse. Et ad majorem hujus facti evidentiam

Tom. II.

hanc paginam nostri sigilli præsentia communimus. Actū est hoc & ita concessum apud Tolosam vi. Kal. Februarij, anno dominicæ incarnationis millesimo ducentesimo decimo secundo. Bernardus de Vgenacco prædicti Domini Comitum Fuxensium Notarius existens hanc scripsit & sigillo ejusdem corroboravit.

Professio Comitum Convenarum.

IN Dei nomine. Cunctis sit manifestum quod nos Bernardus Comes Convenarum & Bernardus filius ejus ad honorem Dei & sanctæ matris Ecclesiæ & Domini Innocentij, qui sacrosanctæ Romanæ sedis obtinet præsulatum, ponimus & mittimus personas nostras in manu & potestate vestri Domini nostri Petri Dei gratia Regis Aragonensis & Comitum Barchinonensis, cognoscentes & veraciter consentientes nos quidem tradidisse terram nostram vobis & Militi vestro nomine P. de Alcano specialium nuntio à vobis ad hoc misso, ut eam plenariè teneatis & potenter possideatis; eo tenore appposito & forma, ut per detentionem personarum nostrarum & terræ nostræ possitis compellere & urgere nos ad omnia illa exequenda & observanda quæ Dominus Papa & sacrosancta Romana Ecclesia de personis nostris & rebus decreverit statuenda. Sub periculo ergo commissionis & pœna totius terræ nostræ, vobis stipulantibus per solemnem stipulationem bona fide promittimus quod omnia quæ Dominus Papa nobis de personis aut terra nostra injunxerit fideliter curabimus adimplere & in perpetuum modis omnibus observare. Et quod ita totum adimpleamus, & contra non veniamus, vel aliqua arte vel ingenio ab aliqua persona venire sustineamus, de omnibus concedentes vobis potestatem plenariam, per Deum & hæc sancta evangelia corporaliter tacta sponte juramus. Et ad majorem hujus facti evidentiam hanc paginam nostri sigilli præsentia confirmamus. Hæc acta sunt apud Tolosam v. Kal. Februarij, anno dominicæ incarnationis millesimo ducentesimo decimo secundo.

Professio Gastonis de Bearn.

IN Christi nomine. Sit notum cunctis quod ego Gasto Dei gratia Vicecomes Bearnensis & Comes Bigoræ ad honorem Dei & sanctæ matris Ecclesiæ & Domini Innocentij, qui sacrosanctæ Romanæ Ecclesiæ sedis obtinet præsulatum, pono & mitto personam meam & castra de Lurda, de Olerone, de Montanerio, de Miramon, de Cadelo, & omnem aliam terram quam habeo & habere debeo, vel ad me vel meos pertinet aut pertinere debet & potest aliqua ratione, aliquo jure vel causa, & illam totam quam habere & recuperare poterō Deo dante, in manu & potestate vestri Domini Petri Dei gratia Regis Aragonensis & Comitum Barchinonensis, ut ea omnia plenariè & potenter teneatis & possideatis; eo pacti tenore appposito & forma, ut per detentionem prædictorum honorum & meæ personæ possitis compellere & urgere me ad omnia illa exequenda & observanda quæ Dominus Papa & sacrosancta Romana Ecclesia de persona mea & rebus decreverit statuenda. Sub periculo ergo commissionis & pœna omnium prædictorum castrorum & totius terræ meæ, vobis stipulantibus per solemnem stipulationem bona fide promitto quod omnia quæ Papa mihi de

E E e e e

* Apud Castel.
Lulinaco

persona aut terra mea injunxeris curabo fideliter adimplere & in perpetuum modis omnibus observare; & quod ita totum adimpleato, & contra non veniam, vel aliqua arte vel ingenio ab aliqua persona veniri sustineam, de omnibus concedens vobis potestatem plenariam, per Deum & hæc sancta evangelia corporaliter tacta sponte juro. Et ad majorem hujus facti firmitatem hanc paginam mei sigilli auctoritate confirmo. Actum est hoc apud Tolosam v. 1. Kal. Februarij, anno dominicæ incarnationis millesimo ducentesimo decimo secundo.

Et quoniam visum est Domino Regi ejusque curiæ ipsa originalia penes se potius retinere quam incertis casibus fortunæ committere, ad pedes sanctitatis vestræ eorum mittit scripta sigillis nostris communita verbo ad verbum fideliter sumpta, nullo addito, vel diminuto, vel in aliquo immutato. Hoc autem transcriptum factum fuit apud Perpiniatum fideliter 11. Kal. Aprilis, anno ab incarnatione Domini millesimo ducentesimo tertio decimo.

ILLVSTRI REGI
Aragonensi.

*Epist. 48.
Suadetur
favere hæreticis.*

IS in cujus manu sunt omnium corda Regum inspiret tibi humiliter exoratus ut prudenter attendens quod juxta mandatum apostolicum nos oportet obsecrare, arguere, increpare, nostras increpationes, quas paternam in te affectione deponimus, devotione recipias filiali, & sic nostris obtemperes salubribus monitis & consiliis ut correctionem apostolicam devotè recipiendo, demonstrates te in iis etiam affectum habuisse sincerum in quibus absque dubio per effectum nosceris deliquisse. Sanè ad totius ferè mundi notitiam jam pervenit, nec serenitatem tuam ignorare credimus aut etiam diffiteri, quod inter ceteros Principes Christianos te specialiter studuimus honorare. per quod & potentia tibi accrevit & fama. Utinamque cum iis prudentia & devotio tibi amplius accrevissent. quod licet utile nobis existeret, tibi tamen potius expediret. Verùm in hoc neque tibi providisse dinosceris, neque nobis ut decuit detulisse, quod cum cives Tolosani à corpore Ecclesiæ sint excommunicationis mucrone præcisi, & ipsorum civitas supposita interdicto pro eo quod quidam eorum sunt hæretici manifesti, plures verò credentes, fautores, & receptatores ipsorum ac etiam defensores, adeo ut alij quoque, quos Christi exercitus immo verius ipse Christus, quem contra se ipsos suis adinventionibus provocarunt, à suis fecit tabernaculis emigrare, ad Tolosanam quasi quandam erroris sentinam confugerint civitatem, observantes tempus & opportunitatem captantes quò

fidem in partibus illis quasi de novo plantatam, velut locustæ de puteo abyssi egressæ, valeant extirpare, tu divini timoris oblitus, quasi prævalere valeas contra Deum vel avertere manum ejus contra eos exigentibus suis culpis extentam, ipsos & eorum complices in defensionem, quasi sub specie pietatis impietatem exercens, in scandalum populi Christiani & propriæ famæ dispendium recepisti post inhibitionem à Legato nostro ex parte Dei & nostræ districtissimè tibi factam, non sine nota gravis infamæ ac suspitionis scrupulo gravioris. Nuper igitur auditis quæ venerabilis frater noster Segobricensis Episcopus & dilectus filius magister Columbus nuntij tui ac nuntij Legati nostræ nobilis viri Simonis Comitum Montisfortis in præsentia nostra proponere voluerunt, & literis directis hinc inde plenius intellectis, habito cum fratribus nostris tractatu atque consilio diligenti, volentes honori tuo quantum ad famam, salutem quantum ad animam, & indemnitate quantum ad terram paternam sollicitudine præcavere, serenitati tuæ in virtute spiritus sancti sub obtentu divinæ ac apostolicæ gratiæ districtè providimus injungendum ut sine mora prænotatas deferas Tolosanos & complices eorundem, non obstante promissione vel obligatione quacunque præstita vel recepta in elusionem ecclesiasticæ disciplinæ, ipsis, quandiu tales extiterint, non impensurus per te vel alios consilium, auxilium, vel favorem. Si verò iidem ad Ecclesiæ redire desiderant unitatem, prout fuit à dictis nuntiis tuis propositum coram nobis, nos venerabili fratri nostro Fulconi Tolosano Episcopo, viro integræ opinionis & vitæ, qui testimonium habet non solum ab iis qui sunt intus, sed ab iis etiam qui sunt foris, nostris damus literis in mandatis ut adjunctis sibi duobus viris prudentibus & honestis, eos qui voluerint de corde puro & conscientia bona & fide non ficta redire, sufficienti ab eisdem cautione recepta, reconciliet ecclesiasticæ unitati, illos verò quos in erroris sui tenebris persistentes idem Episcopus de labe notaverit hæreticæ pravitatis, exterminari præcipimus à civitate jam dicta, & bona eorum omnia confiscari, ita quod nullo unquam tempore recipiantur in ipsa, nisi fortè divinitus inspirati se viros fidei orthodoxæ cultores exhibitione operum demonstrarent, & sic civitas ipsa reconciliata pariter & purgata sub apostolicæ sedis protectione consistat non molestanda de cetero à Comite suprascripto vel